

ПЕТНАЕСТА СТАТУСНА КОНФЕРЕНЦИЈА

ХАГ, 3. НОВЕМБРА 2006. ГОДИНЕ

Молим устаните.

Међународни кривични суд за бившу Југославију заседа.

Изволите сести.

Председавајући судија: Добро јутро свима. Молим секретара да најави предмет.

Секретар: Добар дан, часни суде, предмет ИТ 03-67 ПТ, Тужилац против Војислава Шешеља.

Председавајући судија: Хвала. Господине Шешељ, уствари прво да почнемо са представљањем страна како би ствари биле кратке. Видим да оптужбу заступају госпођа Uertz-Retzlaff, господин Саксон и референтица за предмет Ана Каталинић. Добро јутро. Ви сте, господине Шешељ, присутни, а браниоци у приправности су присутни господин Хупер и О'Шиа и референтица за предмет, ако се добро сећам госпођица Кулиновски. Добро јутро још једном.

Господине Шешељ, да ли сте примили наш налог о распореду у којем сте могли прочитати да се сада поново сами браните?

Проф. др Шешељ: Ја сам примио ваш налог о распореду јуче и имам једну примедбу на његову садржину. Кажете овде у тачки један да сте наложили да се оптужени удаљи из суднице због реметилачког понашања. То је лаж. Ја нисам удаљен због реметилачког понашања него сам удаљен на сопствени захтев, јер нисам хтео у судници да трпим присуство ових ваших шпијуна који глуме моје браниоце.

Председавајући судија: То је ушло у записник. Видели сте исто тако који је разлог за ову статусну конференцију, а то је да Судско веће жели од вас сазнати у коликој сте мери припремљени за суђење. Тражимо сада још једну прилику да вас питамо у коликој сте мери ви припремљени за суђење, а уколико има и других питања, и њима се можемо бавити. Зато бих желео да почнемо са следећим. Желим да нам ви дате информације о вашој спремности да почнете са суђењем. Господине Шешељ.

Проф. др Шешељ: Господине Ори, ја сам спреман за суђење био већ 24. фебруара 2003. године и за ове четири године ви ништа друго нисте радили осим што сте трагали за начином како да ме ефикасно спречите да се браним. Моје је право да се сам браним је неприкосновено.

Председавајући судија: Господине Шешељ, Судско веће жели добити неке информације, мислим да сада није време за опћените изјаве. Уколико желите износити опћените изјаве о вашем праву да се сами браните, веће ће размотрити да ли ће вам дати прилику да то учините у неком другом тренутку.

Прва ствар о којој вас желим обавестити, пре него што даље будемо разговарали о вашој спремности за суђење, је следеће. Господине Шешељ, мораћете се упознати, а то се најбоље може учинити уз помоћ Секретаријата, са поступцима за одвијање суђења, што би вам омогућило да на ефикасан начин водите своју одбрану на суђењу. То, на пример, између осталог укључује питања везана за преводе докумената као и начин за презентирање доказа у судници. То је од посебне важности, јер ће се ово суђење водити у такозваној електронској судници. Електронска судница је систем који је смишљен како би странама у поступку омогућио да поседују и достављају доказне предмете у електронском формату. Но, суђење које се користи системом електронске суднице не значи да се током суђења уопште не

употребљавају папири. Сви докази оптужбе биће презентирани у електронском облику и појавиће се на мониторима у судници. Обично то исто вреди и за одбрану. Секретар вам може помоћи како бисте сазнали више о том систему. Ви не морате користити ништа од тих електронских система, међутим, све своје материјале морате презентирати унапред, преведене, како би се они могли онда уврстити у систем, како би се онда сви други у поступку тим материјалима такође могли користити. Значи, документи ће бити скенирани како би били доступни у електронском формату. Зато је важно да ви знате да се требате упознати са поступцима који се примењују у једном таквом околишту. То је, дакле, прва ствар о којој сам ја вас желео обавестити.

Друга ствар је питање обелодањивања. Прво бих желео проверити да ли сте примили снимку, аудио или видео, статусне конференције одржане у среду, 1. новембра 2006; целе статусне конференције укључујући и онај део док нисте били присутни у судници.

Проф. др Шешељ: Ту има један врло озбиљан проблем. Године 2003, тадашњи претпретресни судија Волфганг Шомбург донео је одлуку да ми се снимци свих статусних конференција достављају...

Председавајући судија: Господине Шешељ.

Проф. др Шешељ: Немате стрпљења ни да ме саслушате, господине Ори. Ја вам кажем, постоји проблем око тога.

Председавајући судија: Господине Шешељ, уколико желите указати на неки проблем у реду, то можете учинити. Али молим вас да прво одговорите на моје питање, а моје питање је било да ли сте примили снимку.

Проф. др Шешељ: Примио сам видео траку на којој не знам уопште шта се налази, јер мој видео плејер је покварен. Ја сам неколико пута код затворских власти интервенисао да ми доставе други, они то још нису учинили. И на сваком кораку ме малтретирају на сличне начине. Како да то гледам када немам видео плејер? А са летошње две статусне конференције Секретаријат ми је доставио фалсификоване снимке на којима нема делова затворене седнице.

Председавајући судија: Господине Шешељ, прво се желим распитати о томе у коликој сте мери ви могли прегледати траку од среде. Господине секретару, да ли се нешто зна о томе да видео плејер не функционира и о томе да је господин Шешељ поставио захтев да се он поправи?

Секретар: Часни суде, информације које сам синоћ примио о томе што је господин Шешељ могао гледати је то да је трака њему послана. Примио сам информацију о томе да је господин Шешељ поставио захтев Притворској јединици у прошлости, међутим, од њега је затражено да тај захтев формално постави како би добио нову видео-снимку. То се није догодило. Исправка преводиоца – како би добио нови видео плејер да може гледати видео-снимке. То се није догодило. Исто тако рекао сам да постоји могућност да он гледа траке на једној другој локацији али у овом тренутку не знам да ли је господин Шешељ искористио ту прилику, морам се још даље распитати зато јер сам тек синоћ добио информације о томе. Колико је мени познато, постоје информације да видео-плејер којим се користи господин Шешељ не функционира, али он није формално затражио нови.

Председавајући судија: Господине Шешељ, из овога произлази неколико питања. Моје прво питање је да ли сте ви позвани да поставите формални захтев да вам се да други видео-плејер када сте установили да се ваш видео плејер покварио?

Проф. др Шешељ: Ја сам тај захтев поднео у писаној форми још негде у мају или јуну месецу и послао сам назад покварени плејер. Заузврат сам поново добио покварени и ја више

захтев нећу да пишем. Ја нећу сто захтева по истом питању годишње да подносим, а са друге стране ми упућујете примедбе како сувише поднесака подносим. Мој писани захтев постоји код управника, а стручна служба затвора је дужна да контролише исправност уређаја који се дају на употребу притвореницима.

Председавајући судија: Да ли сам вас добро схватио, када се други видео-плејер покварио, ви тада нисте желели постављати следећи захтев да се он замени?

Проф. др Шешељ: Нисте ме добро схватили, јер се тај други видео плејер није покварио у мојој ћелији, он ми је дат покварен.

Председавајући судија: Мој је нагласак био на томе да ли ви онда нисте желели поставити следећи захтев да се тај видео- плејер замени, а не да ли је он тада већ био покварен.

Проф. др Шешељ: Ја сам следећи захтев у два наврата усмено поднео управнику и он је обећао да ће то бити завршено. Па трећи пут затворској службеници, она је обећала да ћу јуче ујутру добити нови видео-плејер, а онда су у току дана дошли са захтевом да морам предати писани захтев. Зар то није малтретирање, господине Ори?

Председавајући судија: Хоћете ли ви послушати тај предлог да доставите писани захтев да добијете други видео-плејер?

Проф. др Шешељ: Не. Ви треба да знате, господине Ори – у праву је писани захтев исто што и усмени захтев, ако је дат у прописаној форми и надлежном органу, као што и ви овде ваше одлуке саопштавате и усмено.

Председавајући судија: То је ваш поглед, господине Шешељ. Следеће питање, да ли сте, јуче имали прилику да погледате траку статусне конференције одржане у среду?

Проф. др Шешељ: Нисам имао прилику, јер немам исправан видео-плејер. Хтео сам, а нисам могао.

Председавајући судија: А на некој другој локацији од уобичајене локације?

Проф. др Шешељ: Не. Другу локацију није нико ни помињао нити бих ја прихватио другу локацију. Ја своју одбрану припремам искључиво у својој ћелији.

Председавајући судија: То је ваш поглед. Веће моли секретара да га се информира о томе да ли је информација да постоји прилика да се видео-трака погледа на некој другој локацији била дана господину Шешељу.

Секретар: Ја ћу се распитати.

Председавајући судија: У реду. Господине Шешељ, када је реч о обелодањивању, ви сте рекли да сте спремни за суђење, међутим, постоји ли у овом тренутку неко питање везано за обелодањивање? Да ли сматрате да вам је нешто у вези са тиме потребно за почетак суђења?

Проф. др Шешељ: Господине Ори, ја сам овде у седам тачака припремио своје становиште о питањима почетка процеса. Једно од тих питања је питање обелодањивања. Међутим, то није једино питање. Сви документи мени морају бити објављени на српском језику, а још увек постоји пракса да ми на разне начине покушавају доставити материјале на енглеском. И, сви документи мени морају бити достављени на папиру. Ваше веће је летос донело одлуку да ми се документа могу достављати у електронској форми. То је исто као да сте одлучили да у судници морам да дубим на глави. Ви ту одлуку не можете провести и морате је променити.

Председавајући судија: Господине Шешељ, ово веће донело је одлуку 4. јула 2006. године и, колико је мени познато, у вези са том одлуком није тражена дозвола за улагање

жалбе, што значи да сада та одлука вреди. Ја сада схватам да бисте ви желели да се та одлука промени. У овом тренутку веће не налази разлог да поново размотри ту одлуку.

Проф. др Шешељ: Није истина. Ја сам поднео захтев за улагање жалбе и уз захтев сам одмах предао и текст жалбе. И прво ми је враћен захтев за улагање жалбе са образложењем да немам права да то поднесем а после ми је враћен и текст жалбе који сам одмах приложио да би се уштедело у времену. Ви сте мени спречили улагање жалбе.

Председавајући судија: Господине Шешељ, да ли је то зато јер сте захтев поднели у оно време када вам је био додељен бранилац, да ли је то разлог – морамо, наиме видети да ли вам можда треба дати још једну прилику за улагање жалбе.

Проф. др Шешељ: Господине Ори, ја сам ту жалбу поднео када сте ми наметнули адвоката и ја је нећу поново подносити, јер ја не могу да платим моје правне саветнике ни за досадашњи посао а не да ме ви малтретирате по неколико пута да подносим исте жалбе. И ја вам никада нећу прихватити ништа у електронској форми а ви ми онда одузмите право на одбрану, јер ја нећу да се играм са компјутером. Можете ви и то урадити, ви све можете, господине Ори, јер за вас правни принципи не постоје.

Председавајући судија: Господине Шешељ, Расправно веће даље ће се распитати о корацима које сте ви намеравали подузети, што значи када сте их подузели, што је довело до тога да ти ваши кораци не уроде плодом и то ћемо онда размотрити у вези са нашом одлуком од 4. јула 2006. године и закључити какве последице из тога произлазе. Прва информација коју сам добио, исправите ме ако грешим, господине Шешељ, јесте да сте ви нашу одлуку, од 4. јула 2006. године, примили на језику који разумете 7. јула 2006. године. Ово веће такође зна да је бранилац додељен 21. августа ове године. То значи да је време унутар којег се може затражити сертификат за жалбу давно било прошло онда када је додељен бранилац. Према томе, уколико је ваш захтев у којем тражите сертификат за жалбу враћен, узрок томе није могла бити чињеница да вам је наметнут бранилац, јер тада та одлука још није била донесена. Зато мора да за то постоје неки други разлози. Можете ли нас обавестити о тим другим разлозима, на пример, да ли сте можда прекорачили дозвољени број страница, да ли сте се можда на неприкладан начин изражавали у документу, да ли је можда због тога ваш захтев послан натраг вама.

Проф. др Шешељ: Ви врло добро...

Председавајући судија: Само тренутак, господине Шешељ, допустите ми да завршим. Дакле, наметање браниоца није могао бити разлог да вам се такав захтев врати. Ако нас можете о томе информирати, молим вас да то учините, а ако не, ми ћемо се распитати.

Проф. др Шешељ: Господине Ори, ви врло добро знате да се ја никада непримерено не изражавам у својим поднесцима али колико мене сећање служи, ја немам тај папир пред собом, разлог за одбијање је био што нисам бројао речи у поднеску. А ја те речи никада нећу бројати. То раде моји правни саветници када ми спремају документа, јер то компјутер аутоматски избаци. Међутим, ја да се тиме бавим, ја то никада нећу. И ја сам тражио да одредите, ако вам је важно бројање речи, службеника суда да уместо мене броји речи и да ми на тај начин помажете одбрану. Пошто сте дужни да ми дате средство, сада ми као прво средство дајте једног бројача речи.

Председавајући судија: Господине Шешељ, пре свега, ви сте нам одмах требали рећи да је тај ваш захтев одбијен због тога јер на њему није стајао број речи. То би нам уштедело време. То је прво. Друго, ако се ви сами заступате и уколико ви било што доставите суду, ви и само ви одговорни сте за поштовање правила, укључујући и правила о броју речи којима се тражи да број речи буде наведен у самом поднеску. То вам мора бити одмах јасно. Уколико ви

користите друге људе да вам то преброје пре него што доставите захтев, то је у раду, али ви, само ви сте одговорни за то.

Идемо сада даље, рекли сте да сте желели споменути још неке ствари. Споменули сте седам тачака, од којих је једна обелодањивање. Желим вам дати прилику да укратко презентирате тих седам питања како би веће знало каква је укупна ситуација. Исто тако, желео бих да на правилан начин обавестите веће, а не као што сте малочас учинили, да нам дате један утисак да је наметање бранилаца био узрок враћања захтева, а не чињеница да није постојао број речи. Изволите наставити.

Проф. др Шешељ: Господине Ори, није истина, тај утисак сте ви наметнули јер сте ви поменули наметање браниоца а не ја. Ја се не сећам сада текста писма Секретаријата, који је образлагао одбацивање мог захтева за улагање жалбе. Можда је тамо стајало да је број речи, а можда прекорачење броја речи али ја не знам, немам тај папир пред собом и не могу такве појединости памтити. То нормалан човек не може да памти. Да сте ми рекли да ћемо о томе расправљати ја бих донео папир и онда бих могао да вам кажем прецизно. А ви сада мени намећете злу намеру, а уствари сами руководите конструкцијом. Ако ми дозволите да изложим остале проблеме...

Председавајући судија: Господине Шешељ, што мислите, колико вам времена треба да представите ваших седам тачака?

Проф. др Шешељ: Ја се надам да је довољно десет до петнаест минута, ако ме не будете прекидали.

Председавајући судија: Господине Шешељ, имате петнаест минута да представите ваших седам тачака а да ли ћу вас прекидати или не, у највећој мери овиси о садржају онога што ћете нам рећи. Изволите.

Проф. др Шешељ: Ако ме будете прекидали, то ваљда значи, господине Ори, да ћете ми дати додатно време управо онолико колико ме будете прекидали. Ја знам да је ваше право да ме прекидате, али ако ми дате петнаест минута онда је то петнаест минута које само ја користим.

Прво, ја тренутно уопште не знам шта је садржај оптужнице. Обавештен сам да сте ви тражили од Секретаријата редукцију оптужнице и да је секретаријат вама одговорио и у штампи је писало о томе, али ја нови пречишћени текст оптужнице немам и не знам уопште какав је исход те ваше иницијативе. Ако је оптужница заиста редукована, онда мора бити редукован и прилагођен претпретресни поднесак тужиоца у складу са тим, мора бити редукован и списак сведока.

Друго, ви сте у већем броју одлука, мислим да је било седам одлука, по захтеву тужиоца за заштитне мере одлучивали да ми се имена заштићених сведока доставе тридесет дана пред почетак суђења. Ја још нисам добио ниједно име заштићеног сведока.

Треће питање, мени још нису регистровани правни саветници јер Секретаријат инсистира да моји правни саветници морају испуњавати критеријуме које Правилник прописује за браниоце. Правни саветници нису исто што и браниоци и ја немам новца да ангажујем људе који ће испуњавати критеријуме за браниоце, ја сам задовољан мојим правним саветницима и они ће и даље обављати веома важан посао за мене. Али, мени је неопходно изношење из затвора поверљивих докумената. Раније сам износио уз дозволу Секретаријата, управа затвора је питала Секретаријат, Секретаријат се сложио и ја сам легално из затвора износио поверљиве документе и ти документи никада нису обелодањивани јавности, а сада ми одједном спочитавате као мој прекршај то што сам износио поверљива документа. Нисам их на своју руку износио.

Затим, мени су неопходни поверљиви телефонски разговори, привилеговани телефонски разговори с мојим правним саветницима јер ми се сви сада прислушкују и неопходне су ми слободне посете правних саветника и шефа истражитељског тима.

Четврто, питање учешћа у финансирању моје одбране још није решено. Ја сам дао све податке о мојој имовини, Секретаријат одбија упорно да суд учествује у финансирању моје одбране. Ја сам се за ове четири године страшно истрошио и ушао сам у велике дугове. Статус ми даје право на средства за одбрану. И не може се сада статутарна норма изигравати тако што ће се рећи: могу средства, али Хуперу, Ван дер Спуду или ко зна коме. Требају средства која ће бити ефикасно употребљена у одбрани. То не значи да ја тражим новац себи, него тражим да Секретаријат одобри средства, а ја ћу дати списак имена људи који су ми помагали у одбрани са њиховим бројевима жиро-рачуна и са конкретним износима колико треба да им се плати од додељене суме.

Даље, нисте ми још одредили рок за претпретресни поднесак, а по правилу 65 ер то мора бити најмање три недеље пре претпретресне конференције.

Даље, по правилу 67 1б у више наврата сам поднео Тужилаштву концепте своје посебне одбране, ниједан од тих концепата, или је само један до сада преведен, а мени је неопходно пред почетак суђења да то све буде преведено како бих могао тиме да се користим испитујући сведоке оптужбе, а касније и сведоке одбране.

Даље, нисам био у могућности да присуствујем давању ванпретресних исказа и унакрсно испитам сведоке по правилу 71. Ја сам у неколико наврата обавештаван да је одређиван службеник Секретаријата да то учини, али никада нисам био обавештен о именима тих сведока па нисам могао ни да захтевам да присуствујем том испитивању или да кажем да немам интереса да присуствујем. То је директно кршење Правилника о поступку и доказима и сва та испитивања морају бити поништена.

И господине Ори, ја и даље инсистирам да седим у првом реду клупа предвиђених за одбрану како би и визуелни утисак сведока Тужилаштва био да сам ја равноправна страна у поступку са Тужилаштвом.

То је што сам имао, ево сада сам вам то и за мање од петнаест минута све саопштио. Господине Ори, када сте ви стрпљиви ја једноставно брзо могу све да изложим.

Председавајући судија: Да, господине Шешељ, ви сте се уистину придржавали временских ограничења и ја вам се на томе захваљујем. Пре него што наставимо, можда ћемо вам поставити неколико питања. Заправо, пре него што вама поставимо неколико питања, дао бих прилику сада Тужилаштву да каже све што мисли да би требало да каже као одговор на ово што је рекао господин Шешељ. Изволите, господине Саксон.

Тужилац: Две врло кратке примедбе, часни суде. Оптужени је поменуо да је он, цитирам, доставио документ о специјалној одбрани Тужилаштву, утемељен правилом 67. Таквог поднеска нема. Пре неколико година оптужени је обелоданио Тужилаштву да је он намеравао да се брани специјалном одбраном, и Тужилаштво тај документ поседује, а ако оптужени жели да се тај документ преведе на енглески, могу обавестити Претресно веће да, колико ја знам, да је највећи део тога, а то је неколико стотина страница, било преведено на енглески језик, тако да Секретаријат не мора тиме поново да се бави.

Као друго, што се тиче наводних ванпретресних исказа у вези са наводним узимањем ванпретресних исказа, по правилу 71 у одсуству сведока, то уопште није био случај. Тужилаштво то није учинило.

Председавајући судија: Што се тиче овога правила 67 о додатном обелодањивању, то правило предвиђа да одбрана мора обавестити тужиоца о својој намери да изнесе одбрану алибијем или било коју другу посебну одбрану. Ако сам ја добро схватио, ви сте били обавештени, иако је то било поодавно, о таквој одбрани. На темељу правила 67 а(2) Тужилаштво је обавезно да одбрану обавести о именима сведока које намерава да позове у побијање те одбране о којој је обавештено Тужилаштво темељем правила 67. Реците нам, јесте ли ви то учинили или нисте?

Тужилац: Не, нисмо, зато што нисмо сматрали да та обелодањивања која су учињена темељем правила 67 представљају посебну одбрану у духу овог правила. Радило се једноставно о стотинама страница које нам је доставио оптужени са цитатима из књига ранијих говора и тако даље и тако даље, тако да у смислу онога што је предвиђено овим правилом ми на то нисмо одговорили. Такође ме је госпођа Uertz-Retzlaff обавестила да је оптужени доставио још неке поднеске по правилу 67, али је Тужилаштво сматрало да није нужно преводити их зато што се опет радило о једном те истом материјалу, о стотинама страница на српском језику у којима су заправо биле поновљене ствари које су речене у стварима које су биле објављене, а чији је аутор био оптужени.

Председавајући судија: У реду. Питање за вас, господине Шешељ: када сте ви обавестили Тужилаштво о ономе што ви сматрате посебном одбраном, па да ли се радило о одбрани алибијем или нечим другим (на пример, то подразумева одбрану смањеном урачуњљивошћу или неурачуњљивошћу), јесте ли ви том приликом дали имена и адресе сведока и неке друге доказе које имате намеру да поднесете како бисте поткрепили тај алиби или неку посебну одбрану; дакле, је ли то било обухваћено вашим обавештењем Тужилаштву.

Проф. др Шешељ: Господине Ори, очигледно да господин Саксон уопште није остварио увид у тај материјал. Тај материјал садржи позивања на документоване чињенице и тај материјал ће мени највише служити код унакрсног испитивања експерата Тужилаштва. Тај материјал је разноврстан...

Председавајући судија: Господине Шешељ, само тренутак, молим вас, наравно да ћу вам дати прилику да кажете све што мислите да је релевантно да кажете, али вас молим да као прво одговорите на оно што вас питам па да онда додате оно што желите додати. Дакле, моје питање је било да ли је то обавештење које сте ви упутили Тужилаштву обухватало такође и имена и адресе сведока односно друге врсте доказа којима желите поткрити ту посебну одбрану.

Проф. др Шешељ: Да, с тим што ту нема сведока него позивање на разна документа, објављене књиге српских, хрватских, муслиманских, западних аутора, огромног броја аутора о разним питањима која се директно тичу оптужнице и експертских извештаја на којима ради Тужилаштво. Дакле, нису укључени сведоци него су укључене разне књиге и разни документи и тачно је наведено која књига, ко је издавач, која страна, све је прецизно урађено. То је био огроман посао, тај посао је рађен неколико година. А господин Саксон све што зна да каже то је „више стотина страница“. Он уопште није упућен шта то садржи.

Председавајући судија: Изволите господине Саксон.

Тужилац: Врло кратко, часни суде. Тим Тужилаштва је затражио од особа које одлично говоре тај језик да прегледају те поднеске и у томе нисмо нашли ништа што потпада под правило 67. Највећи део тога, на пример, је понављање оптужби против папе, поглавара католичке цркве, а ми не сматрамо да је таква врста материјала релевантна за ово, па се једноставно тиме више нисмо бавили.

Судија Робинсон: Господине Саксон, када је Тужилаштво оцењивало овај поднесак господина Шешеља, оно је, дакле, закључило да тај поднесак не испуњава критеријуме посебне одбране предвиђене правилом 67. Но, јесте ли ви поднели икакав поднесак Претресном већу којим бисте Претресно веће обавестили о тој ситуацији?

Тужилац: Не, то нисмо учинили.

Судија Робинсон: Хвала вам.

Председавајући судија: Господине Саксон, ово су биле ваше примедбе о обавештењу по правилу 67. Ја сам вас малопре питао да нам кажете ако имате ишта о овим коментарима оптуженог, ви сте одговорили у вези са ванпретресним исказима по правилу 71, а даље...

Тужилац: Молио бих да се вратимо на правило 67. Ја нисам био присутан на свакој статусној конференцији у последње три године, али ме је колегиница обавестила да смо ми, колико она зна, ако ништа друго усмено обавестили Претресно веће, што значи да је то ушло записник, о свему што је везано за правило 67, а то се може проверити.

Судија Робинсон: Хвала на појашњењу.

Председавајући судија: У реду. Дакле имамо ваш одговор што се тиче питања везано за правило 71. Господине Шешељ, ви сте рекли да ви нисте могли бити присутни када су узимани ванпретресни искази по правилу 71, а господин Саксон сада каже да такви искази нису узети, да то није било урађено. Можете ли нас обавестити шта вас наводи на то да мислите да су такви ванпретресни искази по правилу 71 узети у истину.

Проф. др Шешељ: Два или три пута мене је Секретаријат обавештавао о именовану одређених службеника који ће узети ванпретресне исказе. То су била писма Секретаријата која морају бити у евиденцији Секретаријата. То вам је поуздана информација. А уколико није дошло до узимања тих исказа тим боље, али ја од Секретаријата имам информације да су именоване особе за узимање тих исказа. И чак, колико ме сећање служи, са датумима када ће се то урадити, рецимо у Сарајеву или негде другде.

Председавајући судија: Господине Шешељ, постоји ли можда могућност да сте ви помешали једноставно узимање ванпретресних исказа по правилу 71 и са друге стране именоване судског службеника по тадашњем правилу 92 бис за узимање изјава, што није једно исто. Постоји разлика између ванпретресних исказа и ових изјава по правилу 92 бис које Претресно веће може евентуално касније уврстити у спис. Дакле, да ли је можда могуће да сте ви помешали та два правила и да заправо никада ти ванпретресни искази по правилу 71 нису узети?

Проф. др Шешељ: Тај Правилник се тако муњевито мења, скоро три пута годишње, да то није немогуће, господине Ори, али мени је важна информација да ти ванпретресни искази нису узети без мог присуства. А ово није немогуће, али то би требало Секретаријат да вам каже јер ја немам све те папире овде.

Председавајући судија: У реду, онда нам преостаје да проверимо да ли је било таквих ванпретресних исказа или не. А ви, господине Саксон, ви сте сада одговорили на два од седам питања које је поставио господин Шешељ, ја вас позивам да наставите.

Тужилац: Ја не могу дати одговор ни на шта друго у овом тренутку, часни суде.

Председавајући судија: Господине Шешељ, једно од питања које сте ви поставили је следеће, а то је да не знате шта тренутно обухвата оптужница, да ли је она промењена или није. На конференцији одржаној 20. октобра по правилу 65 тер Претресно веће обавестило је тадашње адвокате, тадашњу одбрану и стране у поступку о следећем, а ја ћу вас сада обавестити о томе шта је тада речено. Заправо је то рекао један од помоћника Претресног већа,

у ишчекивању да Претресно веће донесе одлуку (а то значи да тада одлука још није била донета), одлуку по одговору Тужилаштву на захтев Претресног већа да изнесе предлоге за смањење опсега оптужнице. Мени је дозвољено да вас обавестим о следећем. Претресно веће ће закључити да Тужилаштво треба из оптужнице да искључи тачке 2, 3, 5, 6 и 7. Претресно веће ће такође доћи до закључка да се не смеју изводити докази у вези са следећим: Западном Славонијом, општином Брчко, општином Бијељина, Борачким Језером, Борашницом и Босанским Шамцом. Но, то не искључује доказе опште природе. Ова информација достављена је странама у поступку 20. октобра, а сада је достављена и вама. Но, Претресно веће још увек није донело коначну одлуку по предлозима које је изнело Тужилаштво. Стога је ово, да кажем, провизорна информација, онаква каква је постојала 20. октобра и ускоро ћемо ми донети и формалну одлуку о том питању. Мислим да би вам било добро знати да се ради највећим делом о неким стварима које су избрисане из оптужнице али појашњења ради, ако имате било шта да кажете у вези са оним или са овим што је Претресно веће рекло странама, ви ћете добити прилику да то учините, или ако будете желели да прокоментаришете касније одлуку Претресног већа. Наравно, ми не тражимо од вас да сада било шта прокоментаришете, можете размислити о свему овоме, па да, када буде за то прилика, кажете шта имате, јер углавном је сада ствар у нашим рукама, то смањивање оптужнице.

И што се тиче заштитних мера. Изволите.

Проф. др Шешељ: Само инсистирам, када ви завршите тај посао у који се ја уопште не мешам, ја само инсистирам да онда добијем пречишћен текст оптужнице, то је моје процесно право, да имам јасан, прегледан, пречишћен текст оптужнице. А ја вам се уопште у то не мешам јер мене не интересује за шта ће ме све Тужилаштво оптужити, мени је важно да ми буде јасно од чега се браним.

Председавајући судија: Наравно, то се подразумева. Правила су врло јасна – чим одлука буде донесена Тужилаштво ће изменити оптужницу, оптужница ће бити заведена код Секретаријата и ви ћете добити примерак те оптужнице, значи да ћете бити у потпуности о томе обавештени. Али ово што је сада речено, то је било речено само са намером да вам се на неки начин укаже на то шта можете очекивати, какав тип измена у оптужници можете очекивати.

И што се заштитних мера тиче, само да погледам шта сте ви тачно рекли у вези са тим заштитним мерама. Само тренутак, молим. Да, господине Шешељ, сећам се да сте рекли да нисте добили имена сведока, заштићених сведока тридесет дана пре почетка суђења. Наравно, у овом тренутку ми не знамо када ће суђење почети, али ће Претресно веће то свакако имати у виду и постараће се да ви те информације добијете у временском року који Претресно веће буде одредило.

Треће питање које сте поставили тиче се ваших правних саветника, но то је питање које првенствено решава Секретаријат. Ова установа има правила која се тичу тога ко може бранити оптужене, правила везана за њихово плаћање, правила везана за поверљиве информације и то ко може имати увид у њих, укључујући и квалификације особа које се тим стварима могу бавити. Но, као што сам већ рекао, то је нешто чиме се првенствено бави Секретаријат и ја претпостављам да сте ви сада добро упознати са процедурама и да знате како ствари изгледају. Неколико тих питања још увек није решено, као што је, на пример, питање финансијске надокнаде, то је врло јасно. Ми ћемо свакако видети каква је одлука секретара с тим у вези, али вам кажем – у погледу свих тих питања везаних за правне саветнике ви се морате обратити Секретаријату. То важи и за посете. Ја сам видео да сте тражили да се преиспита недавна одлука Секретаријата у вези са посетама. То исто важи и за финансирање одбране. Наравно, с обзиром да све то може имати утицаја на одвијање поступка, Претресно веће ће се можда наћи

у ситуацији да оно буде то које ће донети коначну одлуку. Но, за сада је то у сфери Секретаријата.

Што се тиче поверљивих докумената, мени није у потпуности јасно то што сте рекли. Ви сте рекли да вам је било допуштено да неке поверљиве документе покажете и другим особама, али да они не буду обелодањени јавности. Ја се сада не сећам тачно да сте то рекли па бих вас замолио да ми то поновите.

Проф. др Шешељ: Господине Ори, ја никада ниједан заштићени документ нисам илегално изнео из затвора. Ја сам 2003, 2004. године, мислим и 2005, уредно пријављујући затворској управи, изнео већи број поверљивих докумената и поверљивих видео-касета и мојим правним саветницима сам послао да би на основу тога помагали припрему моје одбране. Управа затвора тражила је сагласност од Секретаријата. Секретаријат је дао сагласност и то је легално изнесено, а у овим вашим одлукама ви мени спочитавате као да сам ја то илегално изнео. Ја никада ниједан поверљиви документ нисам илегално изнео из затвора.

Друго, ја морам имати бар два, три човека којима ће бити доступни ти поверљиви документи и који ће на основу тога учествовати у припреми одбране. Ти људи никада јавности нису обелодањивали садржај тих докумената. Ја сам поново поднео захтев Секретаријату да ми се одреде Зоран Красић и Славко Јерковић као лица којима ћу предати та документа, јер су ми они најближи сарадници у припремању одбране. Они су спремни да потпишу споразум о необелодањивању, о чувању те тајне, свесни последица у случају кршења. Али, Секретаријат већ четири године упорно замењује тезу, Секретаријат инсистира да моји помоћници, чланови мог тима морају испуњавати услове који су прописани за браниоце: да морају знати енглески или француски језик, да морају бити адвокати или професори права, да морају бити чланови асоцијације адвоката и тако даље, не знам напамет шта све стоји у тим одредбама. То моји правни помоћници не треба да имају као услове, они само мени помажу – они мене не бране, ја сам себе браним. Ту је, дакле, то тенденциозно инсистирање Секретаријата које мени страховито отежава припрему одбране. Ја могу да се браним и без тога, ја могу да се браним буквално сам, да ме потпуно изолујете од било каквих посета, било каквих телефонских разговора ја ћу се и онда бранити. Али ви знате онда какве су правне последице тако неадекватне одбране.

Председавајући судија: Господине Шешељ, ја бих вас замолио само да мало тише говорите и то само из једног врло практичног разлога, а то је да, ако ви гласно говорите, ми не чујемо превод у исто време. Једноставно зато, ако желите да ми разумемо превод онога што кажете, било би добро да мало тише говорите, ето то је све.

Проф. др Шешељ: Господине Ори...

Председавајући судија: Господине Шешељ, мислим да је питање ваших правних саветника и уопште средстава којим располажете нешто што је у домену Секретаријата, али ће Претресно веће сигурно обратити пажњу на то питање, на питање средстава којим располажете и на питање граница у којима ће вама бити дозвољено да поверљиве информације дајете другим лицима. Оно што ви кажете у вези са нашом одлуком и где помињете да сте легално из Притворске јединице износили нека поверљива документа, мени се чини заправо да се ради о неком телефонском разговору у којем сте ви поменули, дакле у разговору са једним од припадника вашег тима, име једног заштићеног сведока и да су изрази који су употребљени том приликом били ти који су побудили забринутост Претресног већа. Но, ми ћемо се даље позабавити овим питањем. Ја нисам са свим аспектима у потпуности упознат, али ће Претресно веће свакако желети да види у којој мери је вама дозвољено да износите, уз сагласност Секретаријата, поверљива документа и коме све можете да их дате. Но, за то ће нам бити потребно неко време како бисмо то испитали.

И још једно питање које преостаје. Ви кажете да би вама требало допустити да седите у првом реду када испитујете сведоке. Да ли бисте желели дати нека подробнија објашњења о томе, осим онога што сте рекли, да тамо обично седе адвокати а да је то место на којем ви имате такође право седети и, уколико је то ваш став, можете ли нам можда навести неке праве преседане за ово конкретно питање, да чак и оптужени који сам себе заступа има нека права на посебно седење. Постоји ли нека пракса која је вама позната, постоје ли неке судске одлуке о томе које регулирају да оптужени не седи на месту за оптужене него на месту на којем обично седе адвокати?

Проф. др Шешељ: То је пракса већине америчких судова, не знам да ли је то у свим америчким државама, али у већини сигурно јесте. Ја сам правник по струци па то бар делимично познајем. У америчком правном систему одбрана и тужилаштво су потпуно равноправне стране у поступку и визуелно у судници оне су равноправне. Иста клупа одбрани, иста клупа Тужилаштво. На исти начин воде и оптужницу и одбрану. Дакле, то постоји у америчком правном систему, да ли и у енглеском, нисам сигуран. Зашто је то важно? Важно је, када овде дође обично, сведок који се први пут појављује на суду обично је мало уплашен, обично не увек. Па види вас у чудној одећи, па још ако сте мало намрштени он се наравно уплаши, па је ту Тужилаштво које је такође у чудној одећи, па га је оно припремало за поступак, а види мене као миша како вири са галерије и одмах ме у старту ниподаштава као озбиљног учесника у поступку. То је веома важан психолошки...

Председавајући судија: Иако нема потребе да улазимо у толико детаља, Расправно веће ће, наравно, пре свега поклонити одговарајућу пажњу чињеници да ли сте ви били обавештени о томе да особа о којој сте говорили јесте заштићени сведок. Можда би нам оптужба могла рећи да ли је то био случај и где можемо пронаћи то, без обзира да ли улазимо сада у детаље. Иначе би требали ићи на приватну седницу. Или то можете припремити за следећу статусну конференцију.

Тужилац: Можда би било најбоље да то припремимо за следећу статусну конференцију.

Председавајући судија: Остаје још једно питање, а то је подношење предрасправног поднеска. Можда прво, предрасправни поднесак је поднесен.

Тужилац: Оптужба је доставила први предрасправни поднесак, чини ми се пре две године, а након тога је, недавно уследио још један додаток предрасправном поднеску.

Председавајући судија: Да, схватио сам. Господине Шешељ, рекли сте да предрасправни поднесак мора доћи најкасније три недеље пре почетка суђења. Ми, дакле, имамо предрасправни поднесак и додаток том поднеску па ми није јасно што вас то брине.

Проф. др Шешељ: Господине Ори, нисте мени дали рок за подношење предрасправног поднеска. Колико сам ја схватио Правилник и ја треба најмање три недеље пред почетак претпретресне конференције да поднесем сопствени претпретресни поднесак. Али, ја инсистирам да Тужилаштво сада, уколико буде редукована оптужница, прилагоди свој претпретресни поднесак редукованој оптужници како би мој претпретресни поднесак садржао заправо моје опсервације, моје одговоре на оно што постоји у тужиоцевом претпретресном поднеску.

Председавајући судија: Добро, сада су ваши аргументи јасни. Неке ствари треба још размотрити из ваших седам тачака. Исто тако, сада се детаљније бавимо питањима обелодањивања. Покушавамо установити што је примљено, што још није преведено, информације које веће имамо о обелодањивању. Не, ми заправо немамо све информације о обелодањивању, зато нам, дакле, треба нешто поврх онога што је наведено уз ваше материјале.

Наравно, одбрана зна тачно шта је обелодањено, оно што је обелодањено иде равно одбрани. Ја знам да сте ви припремили неке материјале и да је то већ неформално послато судским саветницима.

Тужилац: Тако је, часни суде. Желео сам споменути већу још једну ствар како би једноставно то све било јасно и отворено речено за записник и уколико ви можда желите означити копије тих материјала за идентификацију.

Председавајући судија: Веће ће видети да ли је то потребно или није, но у сваком случају све треба бити транспарентно како би оптужени знао што је тачно веће примило са тиме у вези. Наравно, то онда повлачи и питање превода. У неким таблицама довољно је превести само наслове колона, а у другима то није довољно, иако, чини ми се, то није неко веома комплицирано питање. Веће ће размотрити то питање и обавестити вас о томе да ли инсистирамо на даљим идентификацијама у формалном смислу. Но, ви бисте могли оптуженом већ дати оне материјале које сте дали већу. Ја знам да то још није преведено, тако да, уколико оптужени то не жели примити, то овиси о њему. Дакле, касније ћу вас информирати о нашем ставу у вези са тим питањем.

Као што сам раније рекао, постоји још пар ствари којима се морамо позабавити. Веће ће искористити следећих неколико дана да размотри та питања. Господине Шешељ, постоје ли неке друге ствари на које бисте желели скренути нашу пажњу јер су оне релевантне за почетак суђења поврх ових седам тачака које сте изнели, од којих смо неке решили, а неке требамо даље размотрити.

Проф. др Шешељ: Да. Пре извесног времена, можда пре две или три недеље Тужилаштво ме је лажно оптужило да сам преко своје супруге Јадранке Шешељ обелоданио имена осам заштићених сведока, а ја никада нисам ни добио списак заштићених сведока па све и да сам хтео, то нисам могао учинити; па да постоји могућност да се ти сведоци угрозе, да им се прети, да се застрашују, да се ради ово, да се ради оно.

Председавајући судија: Господине Шешељ...

Тужилац: Молим да пређемо на приватну седницу.

Председавајући судија: У реду идемо на приватну седницу а то такође значи да морамо, можда на затворену седницу, морамо ове завесе повући.

Проф. др Шешељ: Господине Ори...

Председавајући судија: Само тренутак, господине Шешељ, причекајте.

(Затворена седница)

Секретар: Сада смо на отвореној седници.

Председавајући судија: Хвала, господине. Веће је управо донело одлуку да онај део седнице на којем смо били на затвореној седници пре неколико минута нема потребе даље држати поверљивим, имајући у виду оно што је речено на том делу седнице, и да се тај део транскрипта обелодани јавности.

Господине Шешељ, постоји ли још нешто што желите споменути у вези са припремом за суђење?

Проф. др Шешељ: То би било све са моје стране. Само још једну напомену, господине Ори. Мало пре када је говорио господин Саксон о концептима моје посебне одбране – тачно је да је његова колегиница Uertz-Retzlaff овде једном поменула то питање али оно се односило само на први поднесак те врсте, који је заиста преведен на енглески језик, а никада ниједан други није поменула. То је поднесак из 2003. или почетка 2004. године, у коме се заиста налазе

цитати из разних мојих књига, али којима ја оповргавам све оно што Тужилаштво износи у оптужници, јер ме оптужује да сам ратне злочине извршио говором мржње, то је окосница оптужнице. Према томе, то је врло релевантан материјал, јер он садржи изводе из мојих говора где сам добровољце Српске радикалне странке обавештавао да треба да поштују ратно право на ратишту, како да поступају са ратним заробљеницима, са цивилима, са објектима и тако даље. То је садржано у тим говорима.

Председавајући судија: Господине Шешељ, сада је барем јасно, када сте ви оптужбу обавестили о специјалним одбранама, да сте се намеравали да се ослањате искључиво на документарне доказе, не и на сведоке. Исто тако, ви кажете да је оптужба само једном, али само на основу прве обавести, а не и на основу додатних обавести, то изјавила у записник, мислим да то можемо пронаћи у записнику, а додатак који сте ви касније дали оптужби је нешто на шта они нису још одговорили.

Тужилац: Часни суде, ако ми допустите, то сећање оптуженог није тачно. Упутио бих веће на статусну конференцију од 26. септембра 2005. године, страна транскрипта 418-419, где је госпођа Uertz-Retzlaff јасно изнела мишљење оптужбе о тврдњама оптуженог о овој такозваној специјалној одбрани, односно неколико засебних специјалних одбрана. То је био готово предрасправни поднесак, будући да се радило о хиљадама, хиљадама страница а није било никакве специјалне одбране, како је она дефинирана правилом 67.

Председавајући судија: Хвала вам што сте нам скренули пажњу на то, ми ћемо то размотрити и касније се вратити том питању.

Господине Шешељ, следећа ствар је ваше здравље и услови притвора. Осим онога што сте управо споменули о посетама, има ли нешто у вези са тим што желите рећи суду и наравно, ваш положај као оптуженог који се сам брани је помало посебан, не само као човека који се сам брани, него и као оптуженог који је у овом тренутку у притвору. Има ли нешто на шта нам желите скренути пажњу?

Проф. др Шешељ: Ја само инсистирам да ми се у погледу притворских услова омогући све оно што је имао на располагању господин Милошевић док се сам бранио. То значи посебну канцеларију чији ћу кључ ја носити у џепу, у којој ћу примати своје сараднике из тима за одбрану, истражитеље и потенцијалне сведоке. И да та просторија има телефон и факс. То је имао господин Милошевић док је био жив и док се бранио. Он је имао и две ћелије међусобно спојене. Мени су истина, дали две ћелије али ми је то неупотребљиво, јер нису међусобно спојене, па сваки пут када бих хтео у ону другу да идем морам да тражим стражара да ми откључа. То је, дакле, неупотребљиво. То није мој претеран захтев за две ћелије, довољна је и ова једна уколико добијем канцеларију са телефоном и факсом, чији ћу кључ ја у џепу носити као што је то носио и покојни господин Милошевић. Док не умрем, наравно.

Председавајући судија: Ја схватам ваш захтев који се састоји у томе да желите да добијете кључ за ту просторију и да будете ви особа која га носи, но то је ствар која је, као и оне раније, у надлежности Секретаријата. Дакле, ви би требало прво да се обратите Секретаријату да са њима видите каква је ствар, да изразите своје жеље, и када се Секретаријат тиме буде позабавио, када вам буде рекао какав је његов став са тим у вези, тек када све то буде учињено, тек онда Претресно веће може евентуално даље да се позабави тим питањем. Но добро, то је ушло у записник, ви сте изразили овде неке од ваших жеља у вези са тиме и Претресно веће вас упућује на Секретаријат.

Још нешто у вези са здрављем и условима у притвору.

Проф. др Шешељ: Што се тиче услова у притвору немам других примедби, али што се тиче здравља, имам веома лоше искуство. Када сам се Претресном већу, односно

претпретресном судији господину Агиусу пожалио, негде крајем 2003. године, да већ више од три месеца чекам на готово баналну операцију, па ми се то после спочитава као зла намера чак и у вашим одлукама, јер сам наводно био већ у том тренутку обавештен да ће операција бити заказана. Обавештење није било службено и изречено ми је од стране медицинске сестре у форми могућности да наредне недеље заиста дође до операције.

Председавајући судија: Да, само тренутак, господине Шешељ, само тренутак. Рекло би се да неке овде у судници звони мобилни телефон, можда ван суднице али врло близу, али коме год да телефон звони, молићу да га искључи, а напомињем свима да је забрањено користити мобилни телефон у самој судници. Дакле, господине Шешељ, нема потребе да се поново враћамо на то питање да ли сте ви тада били прописно обавештени или нисте били прописно обавештени о тој операцији која је била предвиђена, односно о томе да ли вас је о томе обавестило неко службено лице или медицинска сестра. Једноставно, у овом тренутку нема потребе да се на то питање враћамо, али бих вас замолио да нам кажете да ли ви тренутно имате било шта у вези са вашим здравственим стањем о чему желите да нас обавестите.

Проф. др Шешељ: Господине Ори, то је био један од аргумента за ускраћивање мојих процесних права. Сада бих ја вас, на пример, могао обавестити...

Председавајући судија: Господине Шешељ, молим вас, морам да вас прекинем. Донета је одлука, то је нешто што је било узето у обзир при доношењу те одлуке а та одлука је после поништена. Жалбено веће је ту одлуку поништило, дакле, нема потребе да се на то враћамо сада. Можда ће то имати значај у будућности. Ако то буде случај, имаћете прилику да се изразите, али сада не. Дакле, имате ли нешто друго у вези са својим здравственим стањем да кажете?

Проф. др Шешељ: Када бих ја вас и ваше колеге, господине Ори, сада обавестио да су ми летос приликом неких темељитијих лекарских прегледа пронашли да имам чиреве у горњем делу желуца, које никада раније нисам имао, и да сам ја лично убеђен да сте ми те чиреве на горњем делу желуца проузроковали ви и ваше колеге вашим противправним понашањем, ви бисте могли сада и то искористити као аргумент против мене да се непримерено понашам и зато ја уопште нећу ни да вас обавештавам о свом здравственом стању, да ме не бисте и даље тако додатно оптуживали, јер ја желим у судници примерено да се понашам, а не непримерено. Од тога зависи и мој углед.

Председавајући судија: Господине Шешељ, реците нам добијате ли одговарајуће лекове или негу у вези са тим здравственим тегобама које сте управо поменули.

Проф. др Шешељ: Немам примедби што се тиче затворске неге. Имао сам примедбе на лекара, али што се тиче медицинских сестара, заиста су крајње савесне и пожртвоване у раду.

Председавајући судија: Ја сам сигуран да ће им бити драго да чују што сте се тако похвално изразили о њиховом раду. Још нешто можда у вези са вашим здрављем.

Тужилац: Покушали смо да то учинимо 10. јула и 24. јула, дакле Тужилаштво је затражило преко Секретаријата да се обаве обелодањивања по правилу 66 а(2), где су били наведени идентитети поверљивих сведока који су добили псеудониме и оптужени је одбио да му се то обелодани.

Председавајући судија: Само тренутак, господине. Господин Шешељ није рекао да му та имена нису била обелодањена већ да он једноставно не зна како се ти људи зову, а ви сада кажете да сте ви покушали да му та имена обелоданите али да их он није примио.

Тужилац: Заправо ја покушавам да кажем да је он имао прилику да то сазна али да је он одбио ту прилику.

Председавајући судија: Да, али ако он није имао прилику да нешто сазнам, то значи да би било тешко да оно што никада није сазнао пренесе неке друге. Зар не, ради се о томе. Но, добро.

Тужилац: Ја мислим да се овде говорило заправо о незнању тих имена у смислу припреме за суђење и због тога је Тужилаштво сада решило да на то одговори. И још нешто у вези са обелодањивањем поверљивих материјала оптуженом и обелодањивањем тог материјала његовим правним саветницима, или бар једном од њих који је поменуто у претпретресном поднеску Тужилаштва, као особа која је била члан удруженог злочиначког подухвата заједно са оптуженим, а то је господин Мирко Благојевић, тако да Тужилаштво сада понавља да се веома противи обелодањивању било каквих поверљивих докумената такозваним правним саветницима.

Председавајући судија: У реду. Има ли било шта што бисте ви сада желели рећи, господине Шешељ, или ви, госпођо Uertz-Retzlaff, зато што нам остаје свега пар секунди.

Проф. др Шешељ: Врло кратко, ако желите да ме чујете.

Председавајући судија: Да, господине Шешељ, изволите.

Проф. др Шешељ: Прво, ја никада нисам одбио да примим ниједан документ ако је био на српском језику и на папиру. Ако сам одбио неке документе онда су они сигурно били на енглеском или у електронском облику и ја не знам уопште шта сам одбио, ја то аутоматски одбијам. Али је господин Саксон потврдио да ја нисам знао ниједно име заштићеног сведока. Мирко Благојевић је високи функционер Српске радикалне странке, један од највиших, и ја први пут чујем да је и он припадао неком удруженом злочиначком подухвату. Њега у мојој оптужници нема. И шта то сада значи. Тако могу за све моје сараднике рећи да су са мном у удруженом злочиначком подухвату. Цела Српска радикална странка је са мном у удруженом злочиначком подухвату, а ја имам поверења само у људе из Српске радикалне странке. Значи, ја не могу никада имати ниједног сарадника у одбрани јер су сви са мном, 300.000, 400.000 људи у удруженом злочиначком подухвату. Ја заиста ту логику не разумем.

Председавајући судија: Добро, ставови страна су јасни са овим у вези. Још нешто можда, господине Шешељ?

Проф. др Шешељ: Са моје стране не, осим ако господин Саксон опет нешто тако паметно каже па да морам да одговорим.

Председавајући судија: Госпођо Uertz-Retzlaff, изволите.

Тужилац: Не, хвала вам, часни суде.

Председавајући судија: Претресно веће ће заказати још једну статусну конференцију на којој има намеру да се позабави још неким питањима која су остала нерешена. Та статусна конференција предвиђена је за 8. новембар у 14, 15 после подне у овој истој судници. Дакле, настављамо 8. новембра.

Устаните, молим.